

Aan

Staatssecretaris IenW
cc Minister

nota

Definitief rapport Damen duurzame Waddenveren

TER BESLISSING

Datum

30 oktober 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/314172

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Openbaar Vervoer en

Spoor

Aansturing NS en ProRail

Beslistermijn

7 november 2023

Bijlage(n)

2

Aanleiding

De huidige concessies voor de Friese Waddenveren lopen in april 2029 af. Onder voorbehoud van de marktanalyse, zijn de voorbereidingen voor de nieuwe concessies gestart, daarbij wordt toegewerkt naar een Nota van Uitgangspunten (NvU). In de zogenaamde NvU zullen de uitgangspunten voor eventuele nieuwe concessies vanaf 2029 op hoofdlijnen worden vastgelegd.

In dit kader heeft Scheepsbouwconcern Damen Shipyards Group (hierna: Damen) onderzocht welke uitgangspunten ten aanzien van duurzame schepen binnen de huidige beleidskaders passen en hoe deze beleidskaders worden vertaald in concrete uitgangspunten voor de NvU.

Op 26 oktober jl. heeft Damen het definitieve rapport *Duurzame Waddenveren* opgeleverd, het rapport is opgesteld in opdracht van IenW. Via deze nota verzoeken we u dit rapport (zonder beleidsstandpunt) aan de Kamer te sturen. Inhoudelijk zal u via de NvU reageren op het rapport. De Kamer zal de komende periode tweemaal geïnformeerd over de voortgang van de nieuwe concessies, voor het CD Wadden op 18 januari 2024 en naar verwachting in Q1/Q2 2024.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om de concept-Kamerbrief (bijlage 1) te ondertekenen en deze brief samen met het definitieve rapport *Duurzame Waddenveren* (bijlage 2) uiterlijk 6 november aan de Kamer toe te sturen.

Kernpunten

- Er zijn verschillende mogelijkheden om de veerdiensten vanaf 2029 duurzamer te varen.
- Batterij-elektrisch varen wordt aangedragen als het meest voordelige nul-emissie alternatief voor alle verbindingen. Hiervoor moet elektrische walinfrastructuur gerealiseerd worden in overleg met regionale overheden en netbeheerders. In sommige gevallen is ook uitbreiding van de capaciteit van de wadkabel nodig.
- Varen op biodiesel is financieel het meest aantrekkelijke alternatief, maar voldoet mogelijk niet aan de duurzaamheidseisen in de loop van de concessieperiode (vanaf circa 2035).
- Er wordt geadviseerd geen specifieke aandrijving voor te schrijven, maar een minimum emissiereductie-percentages te eisen.

- Mede gelet op de afhankelijkheid van de aanleg van elektrische walinfrastructuur wordt geadviseerd een variabel emissiereductie-percentag (transitiepad) te overwegen.

Krachtenveld

In het kader van het rapport is er met verschillende partijen gesproken, waaronder de provincie, netbeheerders en eilandgemeenten. Recentelijk zijn de conclusies van dit rapport gepresenteerd aan een afvaardiging uit de regio. De voorlopige reacties op het rapport zijn positief. Eventuele elektrificatie van de veerdiensten sluit aan bij ambities van diverse decentrale overheden ten aanzien van energietransitie. De aanleg van een extra wadkabel heeft echter, vanwege de ecologische en financiële consequenties, niet de eerste voorkeur van sommige regionale partijen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02.	Concept Kamerbrief definitief rapport Damen duurzame Waddenveren	
03.	Definitief rapport Damen <i>Duurzame Waddenveren</i>	

Datum

30 oktober 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/314172

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris IenW

Bijlage(n)

2